

Hétfégi házi feladatok szabályai:

Pedagógiai Program

2.8.1 Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis és tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban fontosnak tartjuk a házi feladat pedagógiai, szociális és egyéb hatásait. Az iskolán kívüli munka javítja a tanulói motivációt, fejleszti a készségeket, és bizonyos esetekben egyértelműen javítja, növeli a tanulói teljesítményt is. A házi feladatok adásánál figyelembe kell venni azt, hogy a feladatok motiváló jellegűek legyenek. Ösztönözze a tanulókat önálló ismeretszerzésre, motiváljon az életen át tartó folyamatos tanulásra.

A tanulásra fordított idő mennyiségének növekedésével egyenes arányban nő az iskolai teljesítmények szintje. Ez az összefüggés minden egyes tantárgy esetében kimutatható.

A házi feladatok a közvetett, ún. nem intézményi teljesítményt is pozitívan befolyásolják; ezeknek köszönhetően ugyanis nő a tanulók önfegyelme és az önálló problémamegoldás képessége is.

A házi feladatok milyenségére vonatkozóan a tanárok általában háromféle szándékkal választják ki az otthon elvégzendő tennivalókat:

- erősíteni kívánják az órákon tanultakat,
- fejleszteni akarják adott témában a tanulók különféle készségeit,
- új anyagot kívánják a feladattal előkészíteni.

A szülők a házi feladatok, azok gyakorisága, típusa, stb. alapján is kialakítanak maguknak véleményt gyermekük iskolájáról.

Háromcsatornás partnerség kialakítása révén lehetőséget adunk a tanárok, tanulók és a szülők folyamatos együttműködésére.

A tanároknak személyesen is segítséget adnak a szülőknek ahhoz, hogy megismerjék a mai – az ő diákkorukban alkalmazott módszerektől igencsak eltérő – pedagógiai gyakorlatot, megismerjék az erre alkalmas eszközök használatát, elsajátítsák a segítség legfontosabb módszereit.

Úgy látják, a házi feladatok kérdéseinek megfelelő kezelése igen nagy szakmai lehetőségeket kínál az iskolának a tanulmányi eredmények jobbítására való törekvéseikben.

A házi feladat időigénye és a tanulók szabadidő, illetve a szabadidős programok iránti vágyuk összeegyeztethetlensége miatt nagyon gyakran előfordul, hogy a házi feladat konfliktusba kerül a különféle tevékenységi formákkal.

- A tanárok alulértékelhetik a házi feladat időigényét, ezzel a tanulókat túlterhelhetik és elvonhatják a közös családi vagy társasági tevékenységektől.

Ennek elkerülése érdekében:

- A feladatadás gyakorisága és mennyisége elsősorban a tanulói életkorok, illetve iskolai szintek függvénye; vagyis kevesebbszer és rövidebb idejű otthoni munkát, feladatokat kapnak a kisebbek, mint a nagyobbak.
- Első - negyedik évfolyamon a hétfégre és a tanítási szünetek idejére sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem adunk, de a szülőkkel való külön megállapodás esetén ebben csoportonként kivételt lehet tenni.
- Az ötödik - nyolcadik évfolyamon pedig csak a következő tanórára esedékes feladatok adhatóak fel.
- A tanulók egyenletes terhelése okán egy tanítási napon egy osztállyal maximum csak két dolgozatot, felmérést íratunk.

- A házi feladatok sikeres teljesítéséhez szükséges faktorokat a szaktanárok minden esetben figyelembe veszik.

Ezek:

- külső tényezők (a szociokulturális háttér, a tantárgy, illetve az osztályfokozat)
- ún. „osztálytermi” faktorok (szemléletmód, szemléltetőanyaggal való ellátottság)
- otthoni-közösségi faktorok (szótárak, számítógép és külön tanulóasztal birtoklása).
- A tanulóknál tapasztalható tanulási nehézségek és az otthoni felkészülés problémái közötti összefüggéseket egymástól jól elkülöníthető tanulói kategóriákat alakítanak ki:
  1. tanulási nehézség a házi feladat terén jelentkező problémák nélkül
  2. átlagos teljesítmény, a házi feladatok azonban problémát jelentenek
  3. átlagos teljesítmény, a házi feladat körül nincsenek gondok.

Ez a csoportosítás azért fontos, mert ennek alapján minden csoporthoz keressük azt a megfelelő stratégiát is, amely jobb teljesítményhez segítheti a tanulókat. Így észrevehetően javul a teljesítményük.

Az első csoportba tartozók számára a megoldást a valós életből vett feladatok kijelölése és a jó megoldások jutalommal való megerősítése jelentheti.

A második kategória esetében a tanárok által összeállított speciális programok alkalmazása ajánlott.

A harmadik csoport képviselői, pedig leginkább azzal motiválhatók, ha a gyerekek saját maguk tervezik meg házi feladataikat, annak témáit és mennyiségét is.

A rosszul megválasztott házi feladat tovább szélesítheti az amúgy már meglévő szakadékokat az alulteljesítő és a jól teljesítő tanulók között.

Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés korlátozó elvei:

1. A házi feladat (szóbeli és írásbeli) az iskolában tanultak gyakorlását, elmélyítését szolgálja, és legyen fejlesztő hatású.
2. Legyen egyensúlyban egy tantárgyon belül a szóbeli és írásbeli feladat aránya.
3. A tanulónak az egyik napról a másikra feladott házi feladat megoldására fordított ideje ne haladja meg az 1-1,5 órát, tehát mennyisége ideális legyen (kivételt képez a hosszabb hiányzás miatti lemaradás pótlása)
4. A hét végére, illetve tanítási szünetre feladott házi feladat mennyisége ne haladja meg az egyik napról a másikra feladott házi feladat mennyiségét.
5. Napközis, tanulószobai tanulmányi foglalkozásról csak szóbeli házi feladat vihető haza.

Az otthoni felkészülés és a pihenéssel eltöltött idő arányának befolyásoló tényezői:

- az órarend összeállításának szempontjai
- az egyes tantárgyak tananyaga
- az egyes tantárgyak heti óraszám
- témazáró írásbeli számonkérések elosztása
- az otthoni felkészülési idő lerövidítése: a nem kötelező tanórai foglalkozások keretén belül (tehetséggondozás, felzárkóztatás, szakkörök, stb.)
- differenciált házi feladat adása az egyéni képességhez mérten
- helyes napirend, tanulási technikák, módszerek kialakításában való segítségnyújtás osztályfőnöki órákon, önismereti, tanulószobai és napközis foglalkozásokon.

Írásbeli, szóbeli, hétfői és szüneti házi feladatok adása

Alsó tagozat

Tanulóink kapjanak házi feladatot, jelöljük ki az elvégzendő feladatokat (leckefüzet, üzenő gyakorlata).

A házi feladatot (önálló munka) időtartama max. 15 perc tárgyanként, szóbeli esetén (irodalom, környezetismeret, stb.) 20 perc. Így 2-3 tantárgy esetén sem több a maximalizált 1 óra tanulási időnél (alsó tagozaton).

A pénteken feladott házi feladat nem hétfévi házi feladat, hiszen pénteken megoldható. Terjedelme nem haladja meg a más napokon feladottakét.

Tanítási szünetre nem adunk házi feladatot, hiszen leginkább egyszerre, a szünet utolsó napján készülnek el. Nem is előzi meg pontos, napra kész felkészítés.

A szóbeli házi feladat ne legyen csak öncélú memoriter.

Az írásbeli munkák gyakorló jellegűek, megalapozott ismeretekre támaszkodnak.

A gyűjtőmunka szorgalmi jellegű házi feladat. Elvégzése szerepet kap az értékelésben.

A házi feladatok minőségi elvégzése számítson bele a tantárgyi teljesítmények értékelésébe.

Felső tagozat

A tanulók számára a tanórán megtanított új ismeretek begyakorlására szükséges a házi feladatok elkészítése. Ezért a tanórai anyag elmélyítéséhez a tanár szóbeli és írásbeli házi feladatot ad fel. Ezek az önálló tanulást is segítik mind módszerben, mind időbeosztásban. A házi feladatok elkészítésére, megtanulására, gyakorlására naponta legalább 2 órát kell biztosítani. (képeség, koncentráció, a megtanulandó anyag befolyásolhatja) Az otthoni feladatokat a szaktanárok úgy adják fel, hogy azt minden tanuló,- a gyengébb képességű is – önállóan, szülői segítség nélkül is el tudja készíteni, ha a tanórán figyelt, vagy a tankönyvet használja. Meg kell a tanulókat arra tanítani, hogy a házi feladatokat nem a szüleiknek, hanem nekik kell megtanulniuk, gyakorolniuk.

A házi feladatok kijelölésénél figyelembe veszi a szaktanár, hogy a gyenge képességű tanulók nagyobb hangsúlyt fektessenek a begyakorlásra, elmélyítésre. A tehetséges tanulók számára nehezebb, gondolkodtatóbb, esetleg az ismeretek közti összefüggéseket láttató, kreatív gondolkodást elősegítő feladatok elkészítését is elvárhatja a szaktanár.

A házi feladatok ellenőrzése a szaktanár feladata.

A szóbeli házi feladat jelentheti a tankönyv leckéjének többszöri elolvasását, vagy fogalmak, definíciók szó szerinti megtanulását. A magyar nyelv és irodalom tantárgyból a tanár által kijelölt versek könyv nélküli elszavalását. Szóbeli házi feladatot jelent az is, amikor a tankönyv leckéjét saját megfogalmazásban kell a tanulóknak felmondani (pl. történelem).

A napközis és tanulószobai foglalkozásokon a szóbeli házi feladatok megtanulására és felmondására csak korlátozott idő és lehetőség van, mert a tanulók figyelme, tanulási technikája, tempója egyéni. Ezért ezzel otthon is kell foglalkozni.

A tanulók szóbeli házi feladata mindig annyi és olyan lehet, amelyet önállóan, a szülők segítségével is meg tud tanulni.

Az írásbeli házi feladat jelentheti a munkafüzet kitöltését, feladatok megoldását, gyakorlását, fogalmazás írását. A tanulószobai foglalkozásokon az írásbeli házi feladatok elkészítése fontos a tanuló számára. Lehetősége van tanári vagy társai segítségét igénybe venni. El kell érni, hogy a gyenge tanulók is lehetőleg önállóan készítsék el a házi feladatokat.

A hétféven, tanítási szünetekben is szükséges, hogy a tanulók a tananyaggal foglalkozzanak, hiszen az ismeretek elmélyítéséhez hosszabb idő és gyakorlás szükséges. Ezért ezekre az időkre is kapnak a tanulók házi feladatokat. A szaktanárok feladata, hogy a szóbeli és írásbeli feladatok mennyisége annyi legyen, hogy a megoldásuk és megtanulásuk mellett maradjon idő a pihenésre is. Inkább a gyakorlás és elmélyítés, illetve az ismeretek szinten tartása legyen a házi feladatok kijelölésénél a fő szempont. Lehetőleg már a feladáskor a tanár jelölje meg, hogy mennyi idő alatt tartja megoldhatónak, illetve hosszabb szünetek esetén milyen időbeosztás szerint célszerű a házi feladattal foglalkozni.